

HRVATSKI STOMATOLOŠKI VJESNIK
Volume 12, broj 3, Zagreb 2005.
UDK 616.31, CODEN HSVJEZ,
ISSN 1330-0539

Nakladnik - Published by
HRVATSKA STOMATOLOŠKA KOMORA
CROATIAN DENTIST CHAMBER

Osniivači - Founded by (Zagreb 1993.)
Stomatološki fakultet Sveučilišta u
Zagrebu
School of Dentistry, University of
Zagreb
Hrvatsko stomatološko društvo HLZ-a
Croatian Dental Society - CMA
Stomatološka poliklinika Zagreb
Dental Clinic Zagreb

Glavni i odgovorni urednik - Editor in
Chief
Vesna BARAC-FURTINGER

Zamjenik - Assistant
Marija MAGDALENIĆ-MEŠTROVIĆ

Tajnik - Secretar
Elizabet SOBOTA

Urednički savjet - Editorial Council
Krešimir BEGO, Slavica DJEŠKA,
Biserka BORIĆ, Livija MOHOROVIĆ,
Dubravka MATANČEVIĆ

Dizajn naslovnice i grafičko oblikovanje
• Cover Design & Lay-out
Mario ĐURASOVIĆ

Računalna priprema i tisak - Prepress
and Printed by
GIPA, Zagreb, Magazinska 11
tel.: 01/30 99 111, 30 40 777
fax: 30 40 778
e-mail: tiskara@gipa.hr

Naklada - Printing run
3900 primjeraka

Adresa Uredništva - Address of the
Editorial Office
HRVATSKA STOMATOLOŠKA KOMORA
Zagreb, Kurelčeva 3, tel. 01/4886 710,
fax: 01/4816 540,
e-mail: hsv@hsk.hr; www.hsk.hr

Cijena - Volume Price
100 kuna

Tekstovi objavljeni u časopisu Hrvatski
stomatološki vjesnik izražavaju
mišljenja autora i ne moraju se
isključivo podudarati s mišljenjem
Uredništva ili službenim stavom
Hrvatske stomatološke komore!

Poštovane kolegice i kolege!

Već po tko zna koji put najavljena je reforma zdravstvenog sustava. Naravno, sve u svrhu boljitka kako građana, tako i struke. No što se uistinu krije iza, ovog puta sramežljivije najavljene reforme. Da li će to opet biti samo pokušaj prolongiranja agonije teško bolesnog zdravstva, ili ćemo dočekati rezolutan zahvat koji će konačno vratiti povjerenje građana u svoje liječnike, koji će valorizirati trud i rad uloženi u očuvanje onog najvrednijeg što čovjek ima.

I dok sa nelagodnom očekujemo prve naznake reformi, svakodnevno smo suočeni sa sve većim problemima. Otvaranje mreže na već i prije prekapacitiranim mjestima, dovelo je do potpunog poremećaja kolegijalnih odnosa. Uvođenje administrativne takse prelama se po leđima naših asistentica. Slaba kupovna moć naših građana onemogućava preživljavanje privatnih ordinacija. Jednom riječju, lijepo i humano zanimanje stomatologa postaje tek jedan novinski naslov s lošim prizvukom.

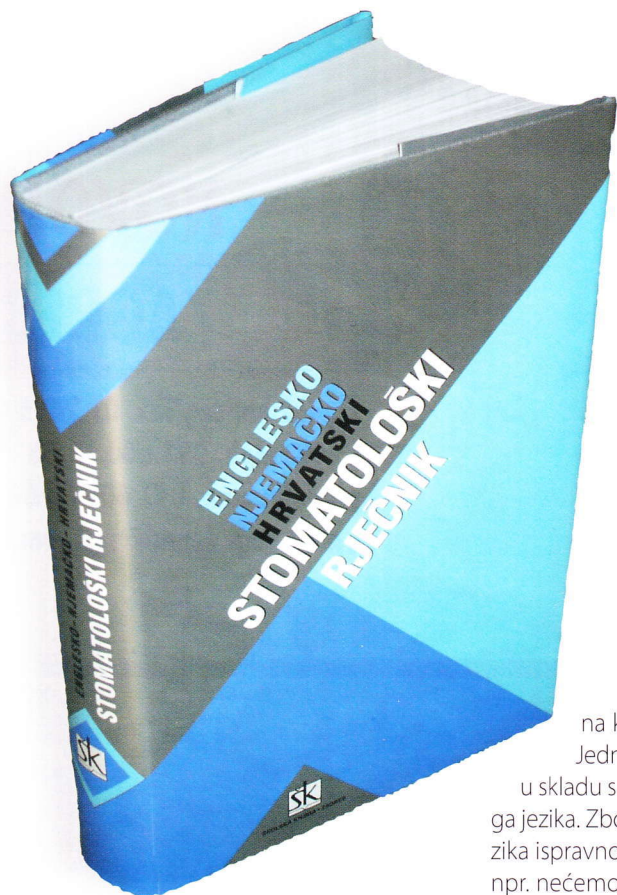
I zato posebno veseli kad se među nama pojavi netko tko uspijeva izaći iz začaranog kruga bitke za preživljavanje te uspije oplemeniti struku, kao što je to ovih dana uspjelo kolegi Marinu Vodanoviću, koji je svojim usporednim Rječnikom (njemački, engleski, hrvatski), pomogao baš svakom od nas približiti sve ono što želimo naučiti kako bismo struku održavali onako kako smo to uvijek željeli: kvalitetnom i suvremenom. I ne zaboravite ispuniti pristupnicu za člansku iskaznicu, donijet će Vam prilično pogodnosti u najskorije vrijeme.

Vaša urednica

Sadržaj

Uz desetu obljetnicu Hrvatske stomatološke komore <i>Željko Zubović</i>	2
Stručni nadzor <i>Goran Žurić</i>	4
Bolonjski proces na Riječkom sveučilištu <i>Renata Gržić</i>	6
Kako primijeniti vlakna u restaurativnoj stomatologiji - vodič za praktičara <i>Božidar Pavelić, Sanja Šegović, Nada Galić, Paris Simeon</i>	8
Konfekcijski kompozitni kolčiči <i>Vlatko Pandurić</i>	12
Primjena vlaknima ojačanih kompozita u parodontologiji <i>Srećko Srdjak, Hrvoje Plasaj</i>	15
Minimalno invazivna kirurgija <i>Snježana Pohl</i>	18
Kako liječiti uznapredovale lezije? <i>Hien Ngo</i>	24
Upotreba hipnoze u stomatologiji <i>Jasna Tkalec</i>	26
Wilsonov 3D maksilarni biometrički distalizirajući luk <i>Slavko Delladio</i>	32
International Damon Symposium <i>Mirna Herzer-Klemenčić</i>	36
Stomatološka terminologija u duhu hrvatskoga jezika <i>Marin Vodanović</i>	38
8. Kongres EAOM <i>Ana Cekić-Arambašin</i>	40
1. Kongres Hrvatskog društva za dentalnu implantologiju <i>Zita Blažić Potočki</i>	42
Budućnost implantata je osigurana	43
12. Bienalni kongres Europskog endodontskog društva <i>Branka Mikica Šepić Matanović</i>	44
Počeci strukovnog udruživanja stomatologa u Hrvatskoj <i>Zvonimir Kaić</i>	45
FAQ	50

STOMATOLOŠKA TERMINOLOGIJA U DUHU HRVATSKOGA JEZIKA

Marin Vodanović, dr. stom.

Hrvatska stomatologija kao klinička i znanstvena disciplina prati suvremene svjetske trendove u očuvanju i postizanju zdravlja usne šupljine i stomatognatog sustava. Pritom se znanja i iskustva izmjenjuju na međunarodnoj razini, što zahtijeva poznavanje stručnog nazivlja na više jezika. Iako organizirana stomatološka skrb, kao i izobrazba stomatologa na području Hrvatske ima višedesetljetnu tradiciju, još uvijek ne postoji odgovarajući konsenzus oko stvaranja i korištenja hrvatske stomatološke terminologije. Razlozi za to su višestruki, a najvažniji je nedostatak općeprihvaćenog i u svakodnevnicu zaživjelog hrvatskog pravopisa. U takvoj situaciji, gdje ne postoje jasno definirana jezična pravila, nastaju mnoge nedoumice, koje se pokušavaju riješiti nekritičkom i često puta nepravilnom uporabom stranih izraza, kako u svakodnevnom, tako i u stručnom hrvatskom jeziku. Nažalost i unutar stomatološke terminologije postoje mnogi primjeri koji ukazuju na nepoštivanje osnovnih jezičnih pravila

na kojima se temelji hrvatski jezik. Jedno od njih je da riječi moraju biti u skladu s glasovnim sustavom hrvatskoga jezika. Zbog toga je u duhu hrvatskog jezika ispravno reći athezija, a ne adhezija, jer npr. nećemo reći podhodnik, nego pothodnik, ili predhodnik nego prethodnik. Osim toga, gdje god se može poći od određene polazne riječi, pridjev se radi prema njoj, a ne prema pridjevu u jeziku izvoru riječi, što znači slijedeće: ako je imenica alveola, onda je najbolji pridjev alveolni, a ne alveolarni koji dolazi od engleskog izraza alveolar. Isto vrijedi i za imenicu gingiva; bolje je upotrijebiti pridjev gingivni, nego gingivalni.

Za razliku od engleskog jezika, gdje sklopovi riječi tipa imenica + imenica, (odnosno nominativ + nominativ) dobro funkcioniraju, u hrvatskom jeziku takvi sklopovi imaju drukčije značenje i treba ih zamijeniti sklopovima pridjev + imenica. Tako nećemo reći stomatologija stolica, nego stomatološka stolica, ili plexus anestezija, nego plexusna anestezija, odnosno anestezija plexusa. Ovakvih i sličnih primjera ima zaista mnogo, ali ih ne primjećujemo jer su ušli u svakodnevni stručni žargon.

Ukoliko se naiđe na izvorni strani izraz, može se postupiti na dva načina. Jedan od njih je da se pokuša naći odgovarajući hrvatski prijevod, npr. bite-wing film se može prevesti kao film za zagriznu rendgensku snimku ili ako se baš inzistira na stranom nazivu, onda je dobro strani naziv pisati drugačijim pismom, npr. u običnom tekstu kurzi-

vom. Iako je ovo drugo rješenje jednostavnije, ono prvo je dugoročno puno zahvalnije jer obogaćuje hrvatski jezik, a osim toga najčešće i slikovito objašnjava značenje promatranog pojma, koje iz stranog naziva nije uvijek očito.

“Englesko-njemačko-hrvatski stomatološki rječnik” je rezultat proučavanja engleske, njemačke i hrvatske stomatološko-medicinske literature. U postojećoj literaturi se pokušalo pronaći odgovarajuće jezične ekvivalente koji bi bili u duhu hrvatskoga jezika. U većini slučajeva su ti pokušaji bili uspješni, a u manjem broju, gdje odgovarajući prijevod nije bilo moguće pronaći upotrijebljena je tuđica. Ovo djelo ne predstavlja stomatološki pravopis, nego temelj za daljnje stvaranje, obogaćivanje i usavršavanje hrvatske stomatološke terminologije. Na tom poslu je nužna bliska suradnja stomatologa i jezikoslovaca, kako bi se izbjegle zamke u koje se može upasti nestručnom i nepravilnom prilagodnom stranih izraza za uporabu u hrvatskome jeziku. Na ovom stomatološkom rječniku je radio Alemko Gluhak – jezikoslovac iz Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, inače autor “Hrvatskog etimološkog rječnika”. Prethodno navedeni primjeri su preuzeti iz njegove recenzije ovog rječnika.

Motiv zbog kojega bi netko u vlastitom govoru i pismu mijenjao uvriježene ali nepravilne stručne izraze može se pronaći u činjenici da se na takav način čuva i unapređuje duh hrvatskoga jezika, što je nepisani zadatak svakog od njegovih korisnika.